

Alkoholi- ja uimastipoliitika Eestis

Triinu Täht

Sotsiaalministeerium

29.01.2014

Võitlus uimastitega – ametlikud poliitikadokumendid

- 1997-2003 Riiklik alkoholismi ja narkomaania vastu võitlemise kava
- 2005-2012 Narkomaania ennetamise strateegia
- 2008 (2012)-2020 Rahvastiku Tervise arengukava
- Alkoholi ja Tubakapoliitika rohelised raamatud
- Narkomaania valge raamat

Uimastid – legaalsed ja illegaalsed

- Illegaalsed uimastid – nulltolerantsi poliitika, meetmed suunatud nii nõudluse kui pakkumise vähendamisele, esmasele ennetusele, ravile ja kahjude vähendamisele
- Legaalsed uimastid – põhirõhk alaealiste tarbimise tõkestamisel, liigtarbimise ja kahjude vähendamisel, tubaka puhul on pikaajaliselt toetatud ka suitsetamisest loobumist, alkoholsõltuvuse ravisüsteem alles väljatöötamisel

Alkoholipoliitika roheline raamat

Elanike hinnang eestimaalaste alkoholitarbimise kohta 2008.a

(% vastanutest)

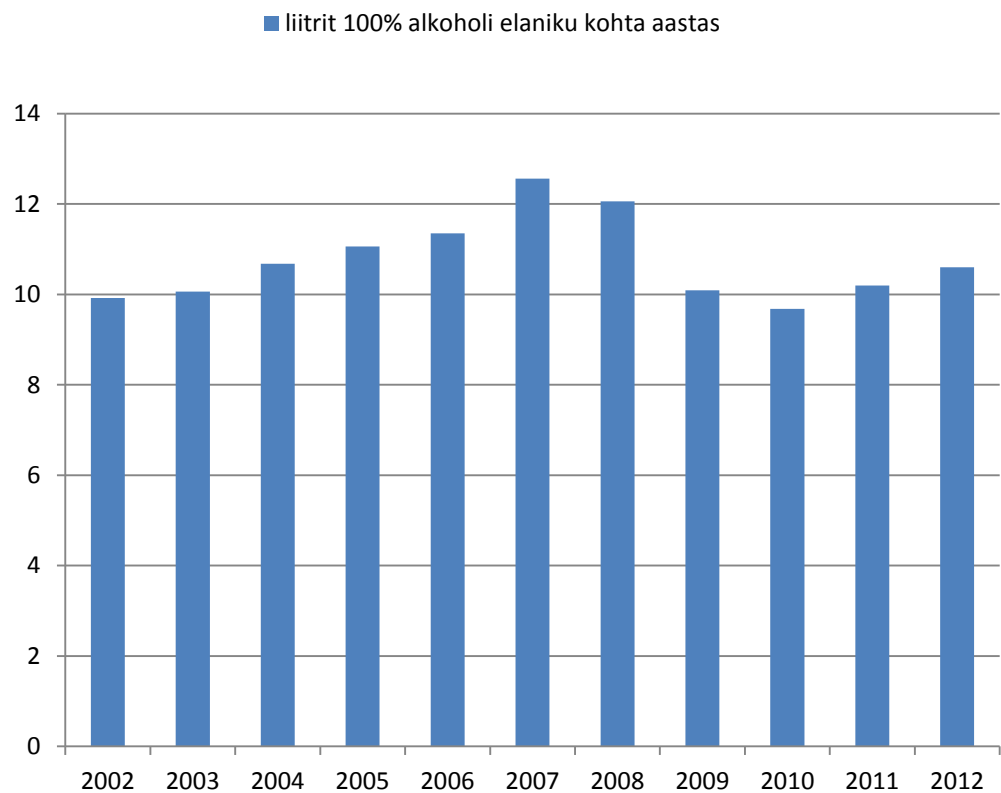
- Juuakse mõõdukalt 14%
- Juuakse palju 49%
- Juuakse liiga palju 27%
- Ei oska öelda 10%

Elanike hinnang enda alkoholi- tarbimise kohta 2008.a (% vastusest)

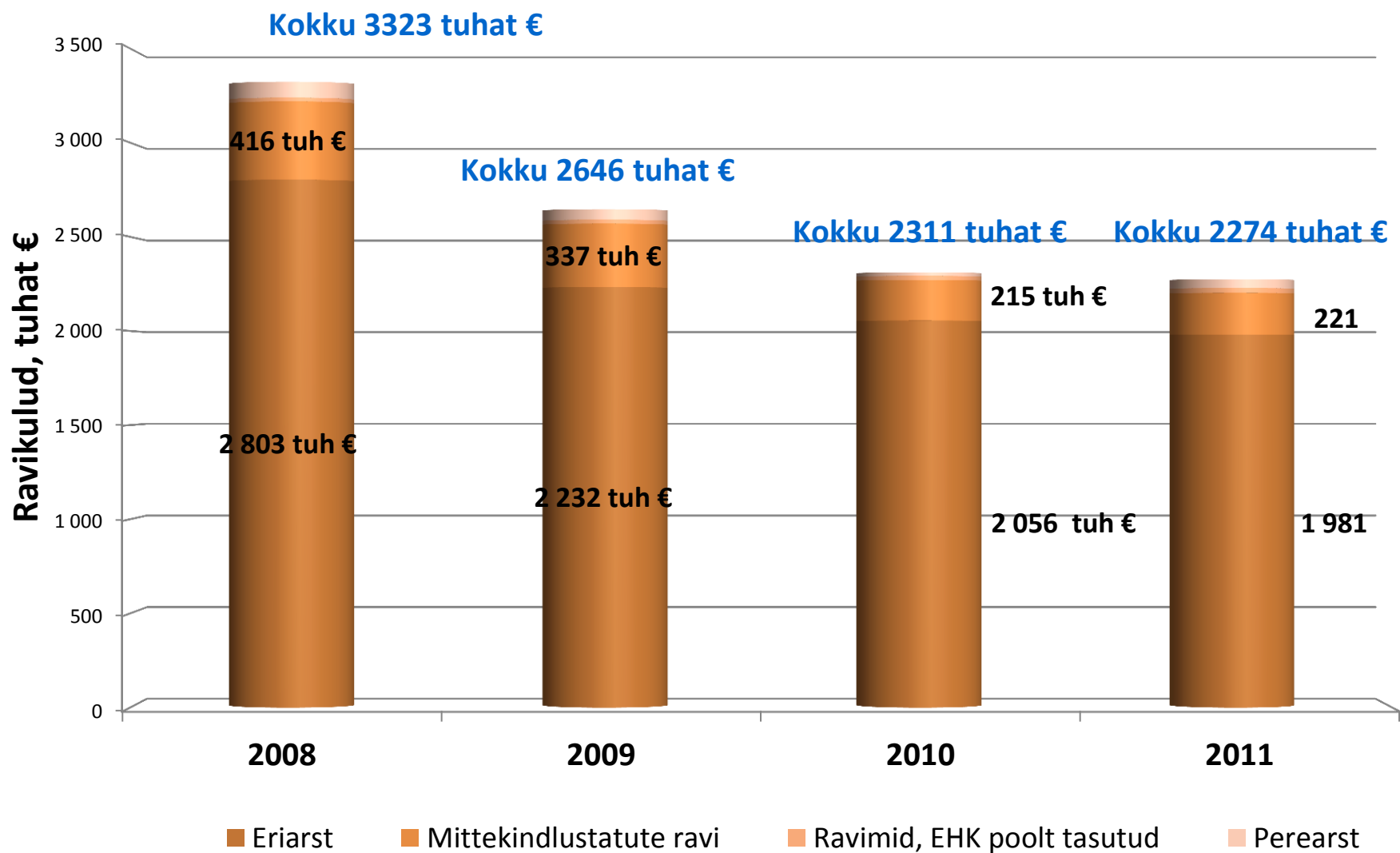
- Ei joo üldse 15%
- Joob vähe 58%
- Joob mõõdukalt 25%
- Joob palju 2%

Alkoholi tarbimine, EKI andmed

Alkoholitarbimine Eestis 2002-2012

Ravikulud otseselt alkoholist põhjustatud haigustele 2008–2011

Rohelise raamatu protsess ja osalised

- Osalesid kõik alkoholipoliitika osapooled, s.h erasektor
- 7 töörühma töötasid välja 10 temaatilist peatükki
- Töörühmade panuse ja strateegia raamistiku redigeeris ministeeriumitevaheline töörühm Sotsiaalministeeriumi juhtimisel
- Eelnõu esitati kommenteerimiseks n-ö suurele töörühmale
- 4.12.2012 esitati avalikuks konsultatsiooniks
- 2013. aasta jooksul on toimunud konsultatsioonid huvirühmadega ja teiste ministeeriumitega

Alkoholipoliitika eesmärk

- Vähendada alkoholi kogutarbimist
- Vähendada liigtarvitamist
- Tõkestada alaealiste alkoholitarvitamist
- Tagada turvaline keskkond, vähendada alkoholist tingitud kuritegevust, sotsiaalseid probleeme ja tervisekahjusid
- Tagada lastele turvaline kasvukeskkond

Teadlikkus

- Pakkuda infot alkoholi mõjude kohta ja vahendeid enesehindamiseks – **alkoinfo.ee arendused, kampaaniad**
- Edendada ühiskonnas sotsiaalseid norme, mis taunivad avalikes kohtades ja avalikel üritustel alkoholi liigtarvitamist ja joobes olekut ning soosivad alkoholivabade ürituste korraldamist - **KorSi muudatused**
- Edendada positiivset suhtumist alkoholitarvitamise vähendamisse ja karskusesse – **Joome Poole Vähem**
- Pakkuda lapsevanematele tuge ja koolitust noorte alkoholitarvitamise ärahoidmiseks – **Effekt programm**

Ravi ja nõustamine

- **Arendada alkoholi liigtarvitamise varase avastamise ja nõustamise süsteemi esmatasandi tervishoius**
- **Arendada alkoholsõltuvuse ravi- ja taastusabi teenuseid**
- **Tagada teadmiste ja kompetentse personali olemasolu teenuste arendamiseks**
- **ESF rahvatervise programmid 2008-2013 ja 2014-2020**

Kohalike omavalitsuste roll

- Riiklike strateegiate, seadusandluse ja finantsvahendite kaudu võimalusel toetada selliste kohalike omavalitsuste osakaalu tõusu, kes viivad ellu mitme-komponendilisi paikkonna alkoholi liigtarvitamise ja kahjude vähendamise programme
- Kaardistada ja analüüsida Eesti kohaliku tasandi alkoholipoliitika praktikaid ning luua omavalitsustele võimalusi teadmiste- ja kogemustevahetuseks - **toimunud konverents ja arutlusringid KOVide osalusel**
- Töötada välja kohaliku alkoholipoliitika kujundamise teemaline juhendmaterjal ning koolitus- ja nõustamisprogramm - **taotlusvoor Norra programmist**
- **Rohelise raamatu soovitusi kohalikele omavalitsusele kasutasid organisatsioonid AVE ja Joome Poole Vähem 2013. valimiseelsete debattide organiseerimisel, samuti kohalike omavalitsuste üritustel (näiteks Tallinna konverents 21.11.2013)**

Joobes juhtimise ennetamine

- Koolituse arendamine: juhikoolitus, kutseliste juhtide koolitus, õpilaste riskeeriva käitumise koolitus, joobes juhtimiselt tabatud juhtide erikoolitus
- Politsei- ja Piirivalveametil suurendada pisteliste joobekontrollide arvu, s.h piiripunktides ja sadamates. – jaanipäeva kampaania jpt, aastas üle poole miljoni kontrolli
- Kehtestada transporditeenust osutavatele firmadele kohustus tagada juhtide joobekontroll enne töö alustamist
- Luua ohtlikult käituvast liiklejast teatamiseks üle-eestiline politsei teavituskanal lisaks politsei lühinumbrile – tehtud
- Riiklik Liiklusohutusprogramm toimib jätkuvalt hästi

Alkoholi kättesaadavuse piiramine

- Lubada alkoholi müüki jaekauplustes vaid eraldi müügipinnal või müüjaga teenindusletist
- Töötada välja meetmed internetis alkoholimüügi järelvalve tõhustamiseks
- Karmistada karistusi alaealistele alkoholi kättesaadavaks tegemise eest +/- **kontrollostude seadustamine**
- Töötada välja alkoholi tarvitamiselt tabatud alaealistele täiendavaid mõjutusvahendeid
- Viia läbi lapsevanemate, müüjate, ürituste korraldajate ja üldsuse teadlikkust tõstvaid tegevusi, et suurendada ühiskonna toetust alaealisele alkoholi kättesaadavuse tõkestamiseks
- Arendada koostööd erasektoriga alaealisele alkoholimüügi tõkestamisel – **Kaupmeeste liidu kampaania 2013. aasta suvel**

SAAREMAA
VODKA

Uudis! Saaremaa nüüd ka rabarberimaitsega!

Mõnuga!

Õhtuleht | Tegevused ja sündmused | Kõik | Võtke meid Facebookis

Õhtuleht

14° Celsiust

Otsi Õhtulehest

Avastage

Uudised Sport Elu Rahvad Arvamused Turbija Ilm TV Galerii Videoid Blogi Ajakirja Kontakt

A-6

Kõik uudised Sotsiaalne Krim Maailm Eurovisioon 2011 Superstaar 2011 Auto Mängud Horoskoop Sadaku Riisidna Lupeja foto Kuulujast

EUROVISION 2011

Saadale vabja

statistika 6 144 144

Värskemad

- 46.00! Mart Järvel perenõu kettahetevõrdid
- Camel'is promis PÖFF uue avari filmi ja ans festivali
- Getten astas fraasi ema kallistat (1)
- Ashton Kutcher hakkas Charlie Sheeni "kõiges ja pooleks mehes" esendama
- Võitluses jõudis võidule? Rõigakus vajas võitlusemõõka aprikeridust
- Kuhu jäi Eurovisiooni finaali? Dana International!
- Tartusse registreeris kogukonnasid
- Mida rääkisid Eurovisiooni finaali pealemad pärast

Kõik uudised

445.00

Energy Deal

2

super pakkumine

Turunduse piiramine

- Muuta reklaamiseadust selliselt, et alkoholireklaamides on lubatud esitada üksnes neutraalset teavet toote põhiliste omaduste kohta (sealhulgas välistades inimeste näitamist, atmosfääri kirjeldamist ja lugude jutustamist). – Keelustada välireklaam
- Kehtestada alkoholi reklaamimisele televisioonis ja raadios täiendav ajaline piirang: alkoholireklaam on keelatud kella 7-st 22-ni
 - Majandus- ja kommunikatsiooniministeriumil vajalikud ettevalmistused tehtud
- Internet ja sotsiaalvõrgustikud! – jätkuv arutelu meediaväljaannetega

Hinna- ja maksupoliitika

- Sotsiaalministeeriumil ja rahandusministeeriumil töötada välja alkoholi maksustamise pikaajaline raamistiku, mis sisaldab maksutaseme iga-aastast ülevaatamist, protsessis osalejate loetelu, protsessikirjeldust ning maksutaseme hindamise ja muutmise aluseks olevate indikaatorite loetelu ning tagab, et;
 - Alkohol ei tohi võrrelduna sissetulekutega odavamaks muutuda ning pikemas perspektiivis peaks alkohol kallinema
 - Alkoholiaktsiisi tõus (ja teiste instrumentide mõju) peaks olema järkjärguline ja mõistliku aja raames etteprognoositav, et vältida salaturu hüppelist kasvu
 - Alkohoolsete jookide maksustamisel tuleks arvestada mõju tervisele, mõju salaturule, elanike sissetulekute muutust, naaberriikide hinnataset.
- Kaaluda võimalust kehtestada alkoholi miinimumhind või rakendada teise meetmeid, mis ennetavad alkoholi müüki alla omahinna. – toimunud arutelud parlamendis, alkoholipoliitika tööühmas ja ministeeriumitevahelises tööühmas šoti ekspertide osalusel, Mr Alex Neil Eesti alkoholi aastakonverentsil

Kahjude vähendamine

- **Tervise Arengu Instituut, Päästeamet ja Politsei- ja Piirivalveamet viivad läbi avalikke kampaaniad sallimatu suhtumise kujundamiseks joobes olekusse, joobes ujumise minerkusse**
- **Tervise Arengu Instituut koostöös partneritega arendab välja teenindajatele suunatud koolitusprogrammi, mis aitab teenindajal klientide joobesse jäämist ennetama, joovet ära tundma ja joobes kliendiga suhtlemisel konfliktiolukordi vältima või neid ära tundma ning kaaluda sellise koolituse kohustuslikuks muutmist, suurendab teenindajate teadlikkust joobes kliendile müümise keelust – viidud läbi uuring joobes kliendile müümise keelust kinnipidamise kohta**

Salaalkoholi leviku tõkestamine

- Karmistada kontrollimeetmeid korduvalt salakaubaga vahele jäänute suhtes
- Tõhustada võitlust Eesti-Vene piirilähedastel aladel salaalkoholiga seotud kuritegevusega
- Arendada piiriülest koostööd Venemaaga salaalkoholiga seotud organiseeritud kuritegevuse tõkestamiseks
- Mõjutada tarbijat salaalkoholist loobuma
- Piiratud üle piiri toodava alkoholi kogust ka ajas

Seire

- Analüüsida iga-aastaselt alkoholitarbimise ja liigtarvitamisega seotud kahjude näitajaid ning koondada ja avaldada need Alkoholi aastaraamatuna
- Läbi viia regulaarseid turu, tarbimise ja tervisemõjude uuringuid, tagades uuringute tellimisel uuringumetoodika järjepidevus.
- Kutsuda iga-aastaselt kokku töörihm, kus on esindatud alkoholipoliitika osapooled poliitika toimimise hindamiseks

Veel positiivseid initsiatiive

- Terve Eesti Sihtasutuse, Arstide Liidu, Arstitudengite Seltsi jt. ühisavaldused
- Kange õlle alkoholisisalduse langetamine ja reklaamist loobumine
- Vabatahtlik alkoholireklaami piiramine telekanalites